

VU Research Portal

Land use governance in Ethiopia

Ariti, A.T.

2018

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Ariti, A. T. (2018). *Land use governance in Ethiopia: The role of different stakeholders*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

NEDERLANDSE SAMENVATTING

Land als natuurlijke hulpbron is essentieel voor mensen, zowel voor de productie van voedsel als voor andere directe behoeften. Als gevolg daarvan hebben mensen over de hele wereld op grote schaal landbedekking veranderd. Bevolkingstoename, in combinatie met veranderingen in eetgewoontes, zorgen ervoor dat de vraag naar landbouwland in de nabije toekomst zal blijven toenemen. Deze ontwikkeling kan tot verdere veranderingen in landgebruik en landbedekking zorgen. Op veel plaatsen heeft deze druk ervoor gezorgd dat land niet op een duurzame manier wordt beheerd.

Volgens een rapport van de Verenigde Naties uit 2009 groeit de bevolking van Ethiopië met ongeveer 2.2 miljoen inwoners per jaar, waardoor het nog voor 2050 zal verdubbelen. Deze verwachte bevolkingstoename zorgt voor een groeiende vraag naar land, als gevolg van een toenemende vraag naar landbouwproducten. In de afgelopen decennia is een groot deel van de natuurlijke vegetatie in Ethiopië al veranderd in landbouwland, en dit is vaak gepaard gegaan met landdegradatie. Deze uitbreiding van landbouwland is vooral ten koste gegaan van bossen, grasland, en water. Deze landgebruiksveranderingen, in combinatie met niet-duurzaam beheer van landbouwland, vormen een bedreiging voor biodiversiteit, maar ook voor de productiviteit van het land.

De manier van besturen (governance) van land en landgebruik kan een grote invloed hebben op veranderingen in landgebruik en landbedekking, en in het goede geval bijdragen aan het voorkomen van landdegradatie en andere negatieve gevolgen. Studies uit verschillende ontwikkelingslanden tonen aan dat land governance een van de belangrijkste factoren is voor de effectiviteit van beleid, of het gebrek daaraan. Tegelijkertijd is er maar weinig bekend over de perceptie van belanghebbenden over landgebruikveranderingen, en de oorzaken en gevolgen daarvan. Hetzelfde geldt voor de rol van deze belanghebbenden in de ontwikkeling en implementatie van beleid over landgebruik en het effect daarvan op landgebruik. In deze thesis onderzoek ik de perceptie van verschillende belanghebbende over landgebruikveranderingen, en de oorzaken en gevolgen daarvan in Ethiopië, en in het bijzonder van de regio Oromia en daarbinnen de Central Rift Valley. Daarnaast kijk ik ook naar de rol van deze belanghebbenden in

de ontwikkeling en implementatie van beleid over landgebruik. Specifiek gebruik ik in deze thesis empirische data om de volgende twee onderzoeksvragen te beantwoorden:

- a. *Wat is de perceptie van verschillende belanghebbenden over verandering in landbedekking en landgebruik, en de oorzaken en gevolgen daarvan, in de context van hun strategie hiermee om te gaan en hun deelname in de processen van land governance?*
- b. *Welke rol hebben de verschillende belanghebbenden in het huidige processen van land governance, en wat is de perceptie van deze belanghebbenden over hun rol in land governance?*

De eerste onderzoeksvraag wordt beantwoord in hoofdstuk 2, terwijl de tweede onderzoeksvraag wordt beantwoord in hoofdstuk 3, 4, en 5.

Hoofdstuk 2 vergelijkt de perceptie van verschillende belanghebbenden (boeren, NGOs, overheidsinstellingen, en bedrijven) van veranderingen in landgebruik en landbedekking met waargenomen op basis van remote sensing. Empirische waarnemingen op basis van remote sensing geven aan de akkerland in de weredas Adami Tulu Jido Kombolcha en Arsi Negele meer dan 300% zijn toegenomen tussen 1973 en 2014. Uit interviews blijkt dat belanghebbende een goed beeld hebben van deze recente veranderingen in landgebruik, en hun oorzaken en gevolgen. Tegelijkertijd blijkt dat ze maar zeer beperkte mogelijkheden hebben om zich aan te passen aan de gevolgen van deze veranderingen in landgebruik.

In hoofdstuk 3 wordt gekeken welke relaties er zijn tussen overheidsinstellingen op verschillende niveaus, en op welke manier deze relaties invloed hebben op beleid over landgebruik. Deze analyse is gebaseerd op interviews met functionarissen op het niveau van de federale staat, regio, zone, wereda, en kebele, waarin gevraagd werd naar hun beeld over de ontwikkeling en implementatie van beleid voor landgebruik. Daarnaast gingen de vragen in de interviews ook over de perceptie van functionarissen op verschillende niveaus over het effect van land governance. De resultaten laten zien dat hogere en lagere overheden verschillend denken over de rol van belanghebbenden in land governance: hogere overheden geven aan dat het een inclusief proces is, terwijl lagere overheden juist het tegenovergestelde beweren. Geïnterviewden van diezelfde lagere overheden

geven ook aan dat de beperkte participatie, de beperkte informatie, en de gebrekkige communicatie hun bekendheid met gerelateerd beleid negatief beïnvloedt. Deze resultaten geven het beeld dat beleid in werkelijkheid op een top-down manier wordt gemaakt, met weinig input van bijvoorbeeld boeren of lagere overheden. Als gevolg daarvan is er geen gevoel van eigendom van dit beleid. Alle deelnemers, los van of ze in hogere of lagere overheden werken, geven aan dat beleid over landgebruik niet efficiënt geïmplementeerd wordt.

In hoofdstuk 4 wordt de perceptie van boeren en overheden op verschillende niveaus bekeken over de deelname van boeren in land governance en over het bewustzijn van boeren van gerelateerd beleid. Specifiek is bekeken of de perceptie van boeren en die van overheidsfunctionarissen overeenkomen. Volgens de geïnterviewde boeren is het governance proces niet-participatief, terwijl de overheden een meer gevarieerd beeld geven. Aan de ene kant geven hogere overheden aan dat boeren actief hebben deelgenomen aan het besluitvormingsproces, en aan de andere kant geven lagere overheden aan dat deze besluitvormingsprocessen niet-participatief zijn, en dat de lokale gemeenschap hierin niet gehoord wordt. Bovendien geven deelnemers aan dat boeren vooral een bijdrage leveren bij de implementatie van beleid, terwijl hun rol in het agenderen, ontwerpen, en evalueren van beleid gering is. Tot slot laten de resultaten zien dat veel boeren zich nauwelijks bewust zijn van het vigerende beleid over landgebruik.

Hoofdstuk 5 beschrijft welke rol Non-Governmental Organizations (NGOs) die actief zijn in het beheer van natuurlijke hulpbronnen hebben in het ontwikkelen en implementeren van beleid over landgebruik. Bovendien kijkt dit hoofdstuk naar de verschillende factoren die de rol van NGOs bepalen in land governance. Hoewel NGOs een actieve rol spelen in het beheer van natuurlijke hulpbronnen, leveren ze maar een zeer kleine bijdrage aan het ontwikkelen van gerelateerd beleid. De oorzaak hiervan lijkt te liggen in de “Charity and Society” proclamatie uit 2009, waarin NGOs expliciet beperkingen opgelegd hebben gekregen ten aanzien van hun activiteiten. Welke beperkingen er gelden hangt af van het type NGO, en specifiek van de relaties met geldschieters. Daarnaast geven NGOs als andere beperkingen voor hun bijdrage aan het beheer van natuurlijke hulpbronnen hun beperkte onderlinge netwerk-activiteiten, de geringe samenwerking met de overheid, een gebrek aan informatie, een gebrek aan vertrouwen bij de lokale gemeenschap, en een geringe capaciteit, waardoor ze.

Hoofdstuk 6 bevat de synthese van de resultaten uit voorgaande hoofdstukken, en plaatst deze in een bredere wetenschappelijke context. In het algemeen laten resultaten uit deze thesis zien dat belanghebbenden een goed beeld hebben van veranderingen in landgebruik en landbedekking, en de oorzaken en gevolgen daarvan. Tegelijkertijd hebben ze maar zeer weinig mogelijkheden om zich aan de nieuwe omstandigheden aan te passen, vanwege een gebrek aan informatie en een gebrek aan capaciteit. De rol van verschillende belanghebbenden in het ontwikkelen en implementeren van beleid verschilt. Dit proces wordt gezien als een top-down proces, waarin alleen de hogere overheden echt invloed op de ontwikkeling hebben. Hierdoor zou het kunnen dat boeren en lagere overheden zich minder bewust zijn van geldig beleid, en zich er ook niet aan committeren om dit beleid in te voeren. Daarnaast is het daardoor mogelijk dat lokale kennis en bedenkingen van belanghebbenden buiten de overheid niet worden meegenomen in de besluitvorming.

Het beheer van natuurlijke hulpbronnen vraagt om een gedegen governance, waarin alle belanghebbenden in alle fasen van het besluitvormingsproces deelnemen. Ik betoog dat beleid dat is gemaakt door buitenstaanders, met weinig of geen inbreng van direct belanghebbenden, uiteindelijk ineffectief is, ongeacht of het beleid technisch klopt. Ik betoog ook dat participatie het gevoel van eigendom zal bevorderen, en daarmee de commitment van belanghebbenden tijdens de implementatie. Daarom is het belangrijk dat beleid over natuurlijke hulpbronnen op een participatieve en goed geadviseerde manier wordt ontwikkeld.